

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Stödmaterial för slutbedömningen i bildkonst

Mikko Hartikainen
undervisningsråd
enheten för gymnasieutbildning och
grundläggande konstundervisning

Jaakko Jekunen
specialsakkunnig
enheten för gymnasieutbildning och
grundläggande konstundervisning

Utgångspunkter för arbetet med kunskapskraven för slutbedömningen

- I grunderna för läroplanen **har inte gjorts några ändringar i målen för undervisningen eller de centrala innehållen i årskurserna 7–9**
- **Kunskapskraven för bedömningen** har bildats utgående från de **befintliga målen för undervisningen**, föremålen för bedömningen och läroämnenas centrala innehåll
- **Det förnyade kapitlet om bedömning, kapitel 6:** "Bedömningen av elevens lärande och kunnande i den grundläggande utbildningen" (publicerat 10.2.2020)
 - Allmänna principer för bedömningen
 - Slutvitsordet är en **helhetsbedömning** som ska bildas utgående från läroämnets mål och kunskapskrav
 - Om eleven uppnår en bättre kunskapsnivå i något mål **kan det kompensera en underkänd eller svagare prestation i något annat mål**

Utgångspunkter för arbetet med kunskapskraven för slutbedömningen

- I den grundläggande utbildningen finns **mål som är gemensamma för alla elever** och som undervisningen och lärandet ska ta sikte mot.
- **Kunskapskraven** beskriver de kunskaper som förutsätts för att få vissa vitsord, men **de utgör inte mål för olika nivåer**.
- Målen för undervisningen och de centrala innehållen i läroämnet ska fördelas mellan årskurserna i den lokala läroplanen.
- **Målen för elevens lärande har härletts ur målen för undervisningen. Målen för lärandet fördelas inte mellan årskurserna.**
- I arbetet med kriterierna för slutbedömningen har man till vissa delar även bearbetat **föremålen för bedömningen** och **kunskapskraven för vitsord 8**, det vill säga **beskrivningen av goda kunskaper**.

Målet är att bedömningskriterierna ska vara entydiga och jämlika.

Mångsidig

Öppenhet,
samarbete och
delaktighet

Jämlik

Slutbedömningen är en
summativ bedömning

Systematisk och
ändamålsenlig

Elevens ålder
och
förutsättningar

Bygger på mål och
bedömningskriterier

**Arbetet med kunskapskrav för
slutbedömningen i
BILDKONST**

Valfria konst- och färdighetsämnen och valfria ämnen i timfördelningen

Statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen 2012 och 2018 (ändring i timfördelning för undervisning i A1-språket)

Ämne	Årskurs	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Sammanlagt
Modersmål och litteratur		14			18				10		42
A1-språk ¹		2			9				7		18
B1-språk							2		4		6
Matematik		6			15				11		32
Omgivningslära		4			10						
Biologi och geografi ²									7		
Fysik och kemi ²									7		
Hälsokunskap ²									3		
Miljö- och naturkunskapsämnen sammanlagt					14				17		31
Religion/Livsåskådningskunskap		2			5				3		10
Historia och samhällslära ³						5			7		12
Musik		2			4				2		8
Bildkonst		2			5				2		9
Slöjd		4			5				2		11
Gymnastik och idrott		4			9				7		20
Huslig ekonomi									3		3
Valfria konst- och färdighetsämnen					6				5		11
Konst- och färdighetsämnen sammanlagt											62
Elevhandledning									2		2
Valfria ämnen						9					9
Minimiantal timmar sammanlagt											224
(Frivilligt A2-språk) ⁴							(12)				(12)
(Frivilligt B2-språk) ⁴									(4)		(4)

Konst- och färdighetsämnen och valfria ämnen

(Kapitel 12.1 och 12.2 (Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014))

Lärokurserna i konst- och färdighetsämnen i årskurserna 1–9

För alla elever gemensamma konst- och färdighetsämnen

- musik, bildkonst, slöjd, gymnastik, huslig ekonomi
- sammanlagt minst 51 åvt

+

Valfria timmar konst- och färdighetsämnen

6 åvt i åk 1–6

5 åvt i åk 7–9

Lärokursen i valfria ämnen, minst 9 åvt i årskurserna 1–9

Fördjupande valfria ämnen

- Fördjupande valfria lärokurser ska fördjupa och/eller bredda målen och innehållet i de gemensamma läroämnena.

+

Tillämpade valfria ämnen

- Tillämpade valfria ämnen kan innehålla element från flera olika läroämnena eller från mångsidig kompetens.

Bedömningen av lärokurserna i konst- och färdighetsämnen

- Timmarna valfria konst- och färdighetsämnen **är en del** av den undervisning som ska ges i de gemensamma lärokurserna i konst- och färdighetsämnen och de ska också bedömas som en del av den undervisningen.
- Slutbedömningen ska genomföras i det skede i årskurserna 7–9 då hela lärokursen i respektive konst- och färdighetsämne och även eventuella studier i timmarna valfria konst- och färdighetsämnen har avlagts.
- I avgångsbetyget ska man anteckna studiernas omfattning i årsveckotimmar i årskurserna 7–9.

Bedömning av elevens lärande och kunnande i bildkonst i årskurserna 7–9

- Bedömningen ska vara uppmuntrande och handledande och beakta elevernas individuella framsteg.
 - Bedömningen ska stödja eleverna att utveckla sin förmåga att skapa och tolka bilder, kunskapen om konst och annan visuell kultur, långsiktiga arbetssätt och färdigheter i självvärdering.
 - Med hjälp av bedömningen handleds eleverna att uttrycka sina tankar och att värdesätta andras synpunkter.
 - Bedömningen av lärandet och kunnandet ska omfatta alla (fyra) dimensioner av det konstnärliga lärandet som definieras i målen för undervisningen.
 - Färdigheterna i självvärdering och färdigheterna att ge och ta emot kamratrespons ska utvecklas som en del av den formativa bedömningen.
-

Bedömning av elevens lärande och kunnande i bildkonst i årskurserna 7–9

- Elevens arbete bedöms som en del av den nivå av kunnande som eleven påvisat i relation till alla mål för lärokursen i läroämnet och kunskapskraven för slutbedömningen.
 - Elevens kunnande ska utvecklas inom alla målområden för undervisningen fram tills lärokursen avslutas.
-

Bildandet av slutvitsord i bildkonst

- Slutbedömningen infaller det läsår då **studierna i bildkonst avslutas som ett för alla gemensamt läroämne, i årskurs 7, 8 eller 9** i enlighet med den lokala timfördelningen.
- Slutbedömningen ska beskriva **hur väl och i vilken mån** eleven uppnått målen i lärokursen i bildkonst då studierna avslutas.
- Då slutvitsordet bildas ska man ta i beaktande **alla mål och de därtill hörande kunskapskraven för slutbedömningen i bildkonst** som fastställts i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen, oberoende av för vilken årskurs enskilda mål har ställts upp i den lokala läroplanen.
- Slutvitsordet är en **helhetsbedömning** som ska bildas utgående från målen och kunskapskraven för bildkonst.

Bildandet av slutvitsord i bildkonst

- Eleven har uppnått lärokursens mål för vitsorden 5, 7, 8 eller 9 **då elevens kunnande i huvudsak motsvarar den kunskapsnivå som beskrivs i kunskapskraven för vitsordet i fråga.**
- **Helhetsbedömningen av kunnandet för vitsorden 4, 6 och 10** ska bildas utgående från målen för lärokursen i bildkonst och i relation till kunskapskraven för slutbedömningen.
- Om eleven uppnår en bättre kunskapsnivå i något mål kan det **kompensera en underkänd eller svagare prestation** i något annat mål.
- **Bedömningen av elevens arbete ska ingå** i slutbedömningen i bildkonst och i slutvitsordet som ska bildas utgående från slutbedömningen.

M4 handleda eleven att använda olika material, tekniker och uttryckssätt och att fördjupa sin förmåga att skapa bilder

Eleven lär sig att fördjupa sin förmåga att uttrycka sig i bild.

Förmåga att utveckla sina färdigheter att uttrycka sig i bild.

- V5: Eleven prövar på att använda något material eller någon teknik.
- V7: Eleven övar på olika sätt att uttrycka sig i bild och använder några av dem målmedvetet.
- V8: Eleven använder målmedvetet olika sätt för att uttrycka sig i bild.
- V9: Eleven tillämpar målmedvetet och ändamålsenligt olika sätt för att uttrycka sig i bild.

Mål för undervisningen

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Föremål för bedömningen

Kunskapskrav för vitsorden 5, 7, 8 och 9

För läraren

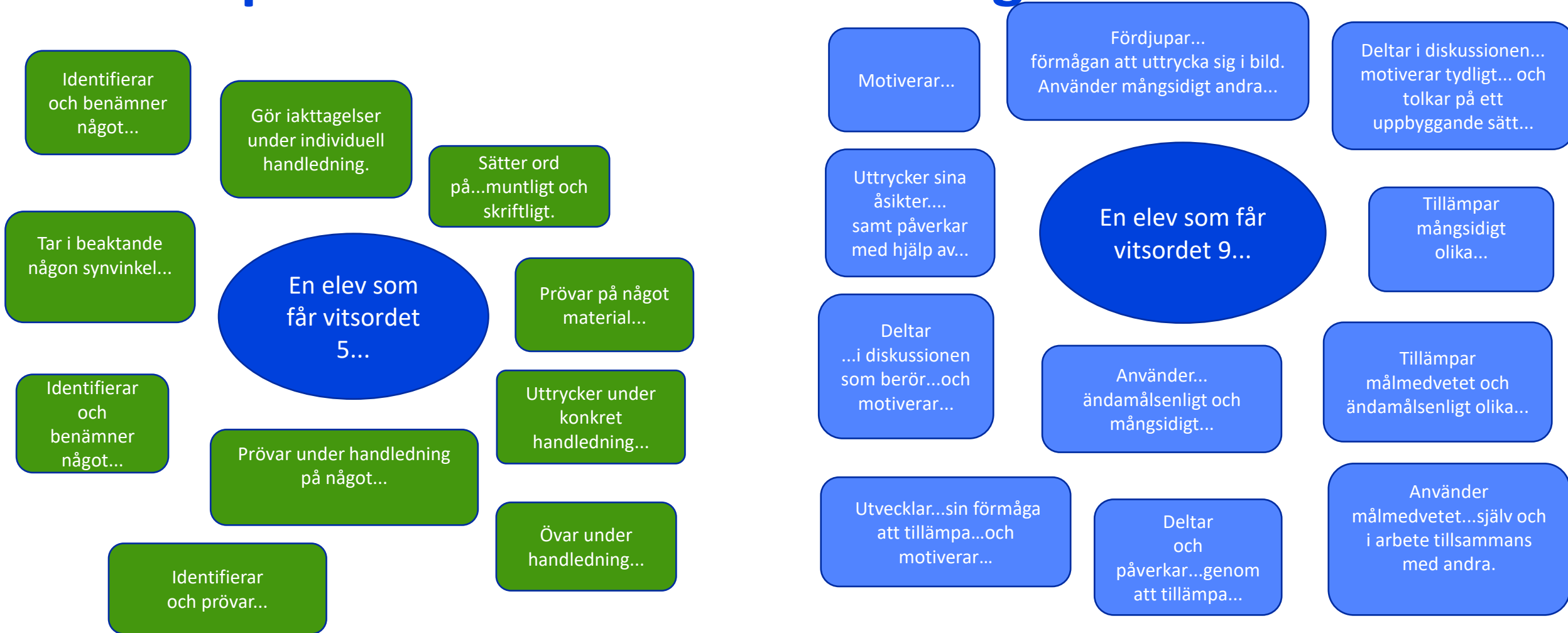
För eleven

För läraren
och eleven

Elevens
kunnande

Exempel på slutbedömningen i bildkonst, mål 4

Exempel på verb som används i kunskapskraven för slutbedömning i bildkonst

Slutvitsord och avgångsbetyg

- **Slutvitsordet bildas** då undervisningen i lärokursen i ett läroämne avslutas.
 - Om slutbedömningen i ett läroämne genomförs i årskurserna 7 eller 8 (eller höstterminen i årskurs 9), ska **slutvitsordet i fråga antecknas** i läsårsbetyget och i ett eventuellt mellanbetyg.
- Dessa vitsord ska **överföras till avgångsbetyget som ges på våren i årskurs 9**. I avgångsbetyget ska man också anteckna studiernas omfattning i årsveckotimmar i årskurserna 7–9.

Exempel på hur slutvitsordet bildas:

Om undervisningen i bildkonst avslutas på våren i årskurs 8

- Om undervisningen i bildkonst avslutas på våren i årskurs 8, ska slutvitsordet bildas utgående från den kunskapsnivå som eleven visat i förhållande till målen och kriterierna för slutbedömningen i lärokursen i läroämnet. I läsårsbetyget antecknas då slutvitsordet i lärokursen i bildkonst och årsveckotimmarna i årskursen i fråga.
- Det här vitsordet i bildkonst ska överföras till avgångsbetyget som ska ges på våren i årskurs 9. I avgångsbetyget ska man också anteckna studiernas omfattning i årsveckotimmar i årskurserna 7-9.

Att höja ett slutvitsord

Ett godkänt slutvitsord i lärokursen i ett läroämne kan inte höjas, förutom på följande sätt:

- med kunnande som visats i ett valfritt ämne (mindre än två årsveckotimmar) som hör till ett gemensamt läroämne och som ska bedömas med ett verbalt omdöme. Principen för att höja vitsordet ska skrivas ner i den lokala läroplanen.
- i påbyggnadsundervisning eller i en särskild examen efter att eleven fått sitt avgångsbetyg.

Om det är frågan om en underkänd prestation i lärokursen i ett läroämne är det inte möjligt att utföra slutbedömningen och ge ett avgångsbetyg, och då ska eleven ges möjlighet att höja det underkända vitsordet utan att delta i undervisningen.

Mångsidig kompetens och arbetssätt

- **I vilken mån målen för mångsidig kompetens uppnås ska inte bedömas separat från läroämnet.** Då läraren genomför bedömningen i enlighet med målen och kunskapskraven för läroämnet bedöms även målområdena för mångsidig kompetens.
- Bedömningen av arbetet är en del av bedömningen av läroämnet. **Arbetet ska alltså inte bedömas separat från läroämnet.** Då läraren genomför bedömningen i enlighet med målen och kunskapskraven för läroämnet blir även arbetet bedömt.
- I grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 har inte fastställts några separat mål för arbetet i bildkonst.
- I grunderna: Mål för lärmiljöer och arbetssätt i bildkonst i årskurserna 1–2, 3–6 och 7–9.

Bedömningen av valfria ämnen

- Valfria ämnen kan vara
 - fördjupande valfria ämnen
 - tillämpade valfria ämnen
- De valfria ämnen som bildar en enhetlig lärokurs som omfattar minst **två årsveckotimmar** ska bedömas med **siffror** i årskurserna 4-9.
- Lärokurser i valfria ämnen som omfattar **mindre än två årsveckotimmar** ska bedömas med ett **verbalt omdöme**.
 - För valfria ämnen som ska bedömas verbalt antecknas i betyget antalet årsveckotimmar samt **”godkänd”**.
 - Det kunnande som visats i ett valfritt ämne som hör till ett gemensamt läroämne och som ska bedömas med ett verbalt omdöme, kan höja slutvitsordet i läroämnet i fråga.
 - Principen för att höja vitsordet ska skrivas ner i den lokala läroplanen för att principerna och förfarandena ska vara enhetliga.

AVGÅNGSBETYG FRÅN DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

Utbildningsanordnare och skolans namn
 Elevens hela namn och personbeteckning
 Datum då betyget utfärdas

Elevens studieprogram	Omfattning	Bedömning
Modersmål och litteratur		
Svenska och litteratur	x åvt	9 berömliga
Det andra inhemska språket		
Finska (A1-lärokurs, modersmålsinriktad finska)	x åvt	8 goda
Främmande språk		
Engelska (A2-lärokurs)	x åvt	10 utmärkta
Franska (B2-lärokurs)	4 åvt	8 goda
Matematik	x åvt	9 berömliga
Geografi	x åvt	5 hjälpliga
Biologi	x åvt	6 försvarliga*
Fysik	x åvt	6 försvarliga
Kemi	x åvt	7 nöjaktiga
Hälsokunskap	x åvt	9 berömliga
Religion/Livsåskådningskunskap	x åvt	8 goda
Historia	x åvt	7 nöjaktiga
Samhällslära	x åvt	8 goda
Musik	x åvt	10 utmärkta
Kurs i orkestermusik	1 åvt	godkänd
Bildkonst	x åvt	9 berömliga
Fördjupad valfri kurs i bildkonst	2 åvt	8 goda
Slöjd	x åvt	7 nöjaktiga
Gymnastik	x åvt	10 utmärkta
Huslig ekonomi	x åvt	9 berömliga
Tillämpade valfria ämnen		
Informations- och kommunikationsteknologi	1 åvt	godkänd
Hållbar utveckling	1 åvt	godkänd
Drama	1 åvt	deltagit

Elevhandledning och praktik arbetslivsorientering har ingått i elevens studieprogram.

Tilläggsuppgifter:

Eleven har studerat läroämnena markerade med asterisk (*) enligt individualiserade mål.
 Eleven har studerat A-svenska som språkbadspråk i undervisning på två språk. / Eleven har studerat A-
 engelska som målspråk i undervisning på två språk.

Skolans undervisningsspråk

Bedömningsskalan enligt 10 § i förordningen om grundläggande utbildning: 5 hjälpliga, 6 försvarliga, 7
 nöjaktiga, 8 goda, 9 berömliga, 10 utmärkta

Betyget är utfärdat enligt grunderna för läroplanen som Utbildningsstyrelsen fastställt 10.2.2020.

Den grundläggande utbildningens lärokurs placeras på nivå två i den nationella referensramen för examina
 och övriga samlade kompetenser och i den europeiska referensramen för examina.

Rektors underskrift

Minimiantalet årsveckotimmar konst- och
 färdighetsämnena och timmar valfria konst- och
 färdighetsämnena.

Valfria ämnen (9 åvt i åk 1–9) som
 hänför sig till och fördjupar det
 gemensamma läroämnet.

Valfritt ämne mindre än
 2 åvt som inte slutförts.